

Sygn. akt VI U 3315/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2017 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: D. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 8 października 2015 r., znak: (...) - (...)

w sprawie: D. W.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej D. W. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na stałe,
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 3315/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 08.10.2015 r., znak: (...) - (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie art. 62 w związku z art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 748), odmówił ubezpieczonej D. W. prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 28.09.2015 r. ustaliła, iż ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Wobec tego, ZUS wskazał, iż kontynuuje wypłatę przyznanej ubezpieczonej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 31.03.2018 r.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona D. W., zaskarżając decyzję ZUS w całości. Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji organu rentowego poprzez przyznanie jej prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z uwagi na jej stan zdrowia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 20.02.2015 r., znak: (...), przyznał odwołującej rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 31.03.2018 r. Ubezpieczona D. W. złożyła w dniu 23.07.2015 r. wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z uwagi na pogorszenie stanu zdrowia. Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 13.08.2015 r. stwierdził, iż odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 28.09.2015 r. ustaliła, iż ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

Biegli sądowi specjalista z zakresu psychiatrii lek. med. M. J., specjalista z zakresu psychologii mgr U. M. w treści opinii z dnia 26.10.2016 r. rozpoznali u ubezpieczonej:

- schizofrenię rezydualną;
- cukrzycę typu 2;
- chorobę Parkinsona;
- otyłość.

W wyniku przeprowadzonego badania psychologicznego wskazano, iż D. W. funkcjonuje intelektualnie w granicach przeciętnej normy wiekowej. Nie ujawnia cech otępiennych, ale występują u niej zaburzenia w pamięci trwałej, biograficznej oraz zaburzenia zdolności uczenia się nowych rzeczy. Odwołująca ma problemy z aktualizacją przypomnień i umiejscowieniem ich w czasie. Słabo kojarzy i ma trudności z koncentracją uwagi. Powódkę cechuje wysoki poziom lęku społecznego, zawężenie zainteresowań i kontaktów społecznych. W obrazie funkcjonowania emocjonalnego i społecznego ubezpieczonej dominują negatywne symptomy schizofreniczne: spowolnienie psychomotoryczne, ograniczenie aktywności, spłylenie afektu, bierność, słaba komunikacja pozawerbalna, brak modulacji głosu, mimiki, ubóstwo zachowań społecznych. D. W. funkcjonuje nieadekwatnie ubogo w stosunku do formalnego wykształcenia. Osobowość o cechach dezintegracji, braku spójności między obszarem poznawczym, emocji i zachowań społecznych. Krytycyzm chorobowy niepełny.

W wyniku przeprowadzonego badania psychiatrycznego wskazano, że skarżąca cechuje się nastrojem obojętnym i zredukowanym napędem psychoruchowym. Afekt błady, niedokojarzona. Zachowanie spokojne. Wypowiedzi w płaszczyźnie pytań. Kontakt wyciągany. Trudności z koncentracją uwagi.

Biegli sądowi wskazali, że odwołująca D. W. jest w ocenie psychiatrycznej i psychologicznej całkowicie, trwale niezdolna do pracy. W ocenie biegłych od ostatnich badań przeprowadzonych w styczniu 2013 r., gdy orzeczono całkowitą niezdolność do pracy ubezpieczonej do marca 2015 r., nie nastąpiła u ubezpieczonej poprawa stanu zdrowia, lecz wręcz przeciwnie, wystąpiła konieczność ponownej hospitalizacji psychiatrycznej. Biegli podnieśli, że w aktualnym obrazie klinicznym występują wyraźne objawy ubytkowe jako skutek długotrwałego procesu schizofrenicznego. Objawy negatywne są utrwalone i brak jest przesłanek, by nastąpiła poprawa funkcjonowania poznawczego i emocjonalno-społecznego.

D. W. choruje na schizofrenię od(...)roku życia. Ubezpieczona leczy się u psychiatry, neurologa oraz była psychologicznie konsultowana w czasie hospitalizacji psychiatrycznych. Ostatni pobyt powódki w szpitalu miał miejsce w 2013 r. Obecnie pod opieką ambulatoryjną.

Ubezpieczona zawsze uczyła się bardzo dobrze. Ukończyła studia na kierunku filologia romańska na uniwersytecie w P.. Po studiach podjęła m.in. pracę w Liceum Ogólnokształcącym nr (...) w B. jako nauczycielka języka francuskiego. Praca w szkole była dla niej bardzo trudna, gdyż nie radziła sobie z młodzieżą, denerwował ją hałas. Prawdopodobnie

zaczęły się wówczas niedostosowane zachowania wynikające z choroby psychicznej, gdyż uczniowie napisali na nią skargę i nie przedłużono z nią umowy o pracę.

- dowody: opinia sądowa psychiatryczno-psychologiczna z 26.10.2016 r. (k. 15-19 akt sądowych); historia choroby ubezpieczonej w (...) w B. z 2015 r. oraz z 2016 r. (k. 12-14 akt sądowych); uzupełniająca opinia sądowa psychiatryczno-psychologiczna z 30.12.2016 r. (k. 33 akt sądowych); dokumentacja zawarta w aktach rentowych ZUS

Sąd Okręgowy dokonał powyższych ustaleń faktycznych na podstawie dokumentacji zebranej w aktach sądowych oraz w aktach rentowych. Ustalenia faktyczne dotyczące stanu zdrowia odwołującej i jego wpływu na całkowitą niezdolność D. W. do pracy, Sąd Okręgowy oparł przede wszystkim na dowodach z opinii biegłych sądowych. Biegli sądowi sporządzili opinie po dokonaniu szczegółowej analizy akt sprawy, mając na względzie całą dostępną dokumentację lekarską, a nade wszystko po przeprowadzeniu badania przedmiotowego ubezpieczonej. Poczynione przez nich ustalenia i wnioski zostały sformułowane zostały w sposób jasny, precyzyjny, a końcowe stanowisko zostało szczegółowo, przekonująco i w sposób logiczny uzasadnione. Zaprezentowane konkluzje są jednoznaczne, a ich uzasadnienie przedstawione zostało w sposób przystępny i zrozumiały. Sąd uznał za w pełni miarodajne opinię sądowo – lekarską z dnia 26.10.2016 r. oraz opinię uzupełniającą z dnia 30.12.2016 r. sporządzone przez biegłych lekarzy sądowych. W treści tychże opinii biegli sądowi w sposób nie budzący wątpliwości odnieśli się do kwestii całkowitej niezdolności do pracy D. W.. W ocenie Sądu przeprowadzone dowody zasługują na danie im wiary, ponieważ nie są ze sobą sprzeczne, korelują wzajemnie ze sobą oraz tworzą spójną logiczną całość.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 748 j.t.), niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Z treści art. 12 ust. 2, 3 ustawy emerytalnej wynika, iż częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, a całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Zgodnie z brzmieniem art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresie ubezpieczenia albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu.

Biegli sądowi w przedmiotowej sprawie orzekli, iż odwołująca D. W. jest całkowicie, trwale niezdolna do pracy. Biegli sądowi wskazali, iż opierali się na tej samej dokumentacji, którą dysponował organ rentowy w postępowaniu administracyjnym, oraz opierali się na dostarczonej przez ubezpieczoną dokumentacji leczenia psychiatrycznego z 2015 r. oraz z 2016 r. Ponadto, biegli skonstatowali, że nie zgadzają się z oceną stanu zdrowia powódki w przedmiocie tego, iż nie jest całkowicie niezdolna do pracy dokonanej przez Komisję Lekarską ZUS.

Przedmiotem niniejszego postępowania było to, czy odwołująca D. W. jest całkowicie niezdolna do pracy. Sąd dopuścił w niniejszej sprawie dowód z opinii biegłych z dziedzin medycznych adekwatnych do schorzeń występujących u ubezpieczonej. Biegli sądowi z zakresu psychiatrii oraz z zakresu psychologii w wydanych w przedmiotowej sprawie

opiniach, które w ocenie Sądu są miarodajne, w oparciu o dokumentację lekarską D. W. oraz po przeprowadzeniu badań ubezpieczonej, w sposób jasny, klarowny i nie budzący wątpliwości skonstatowali, iż odwołująca jest całkowicie niezdolna do pracy. Trzeba podnieść, iż Sąd w sprawach dotyczących kwestii niezdolności do pracy dokonuje rozstrzygnięcia opierając się na opiniach biegłych sądowych, tj. osób posiadających medyczne wiadomości specjalne. Zarówno w doktrynie jak i w judykaturze wskazuje się, iż ustalenie czy odwołujący jest niezdolny do pracy przez sąd może nastąpić wyłącznie w oparciu o opinię sporządzoną przez biegłych, która nie może być zastępowana innymi dowodami, np. zeznaniami świadków. Dowód z opinii lekarskiej w tej kategorii spraw jest, więc dowodem koronnym, analizującym i sumującym przeciwstawne oceny prezentowane przez strony ("Dowód z opinii lekarza biegłego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych" SSN Beata Gudowska, Przegląd (...) i Gospodarczych 2001 r., Nr 6, s. 8-12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 23 września 2015 r., sygn. akt III AUa 431/15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 19 maja 2015 r., sygn. akt III AUa 1385/14; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa 1093/14).

Mając na względzie poczynione ustalenia faktyczne oraz zgromadzony materiał w toku postępowania dowodowego, Sąd uznaje, iż stan zdrowia ubezpieczonej czyni ją całkowicie, trwale niezdolną do pracy. Schorzeniem skutkującym u skarżącej całkowitą niezdolnością do pracy jest schizofrenia rezydualna. W oparciu o treść opinii biegłych sądowych sporządzonych w sprawie, które Sąd uznał za miarodajne, Sąd ustalił, iż w aktualnym obrazie klinicznym D. W. występują wyraźne objawy ubytkowe jako skutek długotrwałego procesu schizofrenicznego. Objawy negatywne są utrwalone i nie ma przesłanek, by nastąpiła poprawa funkcjonowania poznawczego i emocjonalno-społecznego u powódki. Ubezpieczona ma trudności z aktualizacją przypomnień i umiejscowieniem ich w czasie oraz występują u niej zaburzenia kojarzenia i trudności z koncentracją uwagi. Ubezpieczoną cechuje wysoki poziom lęku społecznego, zawężenie zainteresowań i kontaktów społecznych. Oprócz tego, w obrazie funkcjonowania emocjonalnego i społecznego D. W. dominują negatywne symptomy schizofreniczne: spowolnienie psychomotoryczne, ograniczenie aktywności, spłylenie afektu, bierność, słaba komunikacja pozawerbalna, brak modulacji głosu, mimiki, ubóstwo zachowań społecznych.

Warto zauważyć, iż bezzasadne były zastrzeżenia zgłoszone przez organ rentowy ZUS w piśmie procesowym z dnia 01.12.2016 r. w przedmiocie tego, iż z opisu badań biegłych psychologa i psychiatry nie wynika takie upośledzenie sprawności ubezpieczonej, które uzasadniałoby całkowitą niezdolność do pracy. Trzeba wskazać, iż biegli sądowi w opinii z dnia 30.12.2016 r. rozwiali wątpliwości zaistniałe wskutek zastrzeżeń zgłoszonych przez organ rentowy ZUS, wskazując, iż u ubezpieczonej D. W. nie nastąpiło wyleczenie choroby podstawowej w postaci schizofrenii a utrzymanie procesu remisji wynika z konieczności pobierania dużych dawek leków. Nadto, schorzenie odwołującej znajduje się w stanie przewlekłej schizofrenii rezydualnej, z powodu której u powódki dominują negatywne objawy praktycznie eliminujące ją z aktywnego życia społecznego, w tym zawodowego. Biorąc pod uwagę wykształcenie odwołującej oraz dotychczas wykonywane przez D. W. czynności, należy wykluczyć możliwość podjęcia przez ubezpieczoną jakiegokolwiek pracy. Zdaniem Sądu trwający u skarżącej proces schizofreniczny wobec braku pełnych remisji, trwającego od 29. roku życia wyłączenia z aktywności zawodowej i braku pełnego krytycyzmu chorobowego ze strony powódki powoduje, iż nie ma rokowań na poprawę stanu zdrowia D. W.. Z powyższych względów, Sąd uznaje, iż zasadne jest przyznanie ubezpieczonej prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na stałe.

W konsekwencji należy skonstatować, iż w przedmiotowej sprawie nie było podstaw dopuszczenia dowodu z kolejnych opinii biegłych sądowych. W następstwie tego, Sąd na rozprawie w dniu 04.04.2017 r. postanowił oddalić wniosek dowodowy organu rentowego w przedmiocie powołania innego biegłego specjalisty psychologa i psychiatry zawarty w piśmie procesowym z dnia 03.02.2017 r. W związku z tym zauważyć należy, iż w myśl art. 286 k.p.c., sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona do sprawy zawiera istotne braki, sprzeczności, względnie nie wyjaśnia istotnych okoliczności (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., sygn. akt I UK 447/14, Legalis nr 1350322).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 12, 13, 57, 62 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej D. W. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na stałe.

W punkcie 2. wyroku Sąd zgodnie z treścią przepisu art. 118 ust. 1a ustawy emeryturach i rentach z FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Sąd uznał, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na to, iż ubezpieczona przedłożyła biegłym sądowym historię choroby ubezpieczonej w (...) w B. dotyczącej wizyt powódki w 2015 r. oraz w 2016 r., zatem wizyt które miały miejsce już po dniu wydania zaskarżonej w niniejszym postępowaniu decyzji przez ZUS.

SSO Ewa Milczarek